

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 113610 20 Gž
Brčko, 12.03.2020. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Ruže Gligorević, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Kadrić Zijada, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A.Š. iz B., zastupanog po punomoćniku Islamović Mirsadu, advokatu iz Brčkog, protiv tuženih Dž.P. iz S. i A.d.o.o.S., kojeg zastupa zastupnik po zakonu H.H., direktor, a oba tužena zastupaju punomoćnici Pilav Almir, Crnalić Asim i Kafedžić Selma, advokati iz Sarajeva, radi naknade nematerijalne štete, v.sp. 5.000,00 KM, odlučujući o žalbi tuženih izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 113610 18 P od 03.04.2019. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 12.03.2020. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tuženih Dž.P. i A.d.o.o.S. SE ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 113610 18 P od 03.04.2019. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 113610 18 P od 03.04.2019. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„OBVEZUJU SE tuženi Dž.P. (rođ. B.) i A.d.o.o.S., da tužitelju A.Š. isplate solidarno iznos od 3.000,00KM na ime pretrpljene nematerijalne štete u vidu duševnih bolova zbog povrede ugleda, časti, slobode ili prava ličnosti usljed objavljivanja članaka neistinitog sadržaja u dnevnom listu „D.a.“ dana 01.03.2018.godine na strani 17. pod naslovom „Uhapšeni Bosanci vojnici i narkomafije“ i 02.03.2018.godine na strani 16. pod naslovom „Od juniora S. do vojnika surove „N.“, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom od 03.04.2019.godine, kao dana presuđenja, pa do isplate, a sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude.

OBVEZUJE SE drugotuženi A.d.o.o.S., da o svom trošku u dnevnom listu „D.a.“ objavi izreku ove presude u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude.

Tužitelj se sa tužbenim zahtjevom preko dosuđenog, kao i u dijelu potraživanja kamate od 16.03.2018.godine do 03.04.2019.godine ODBIJA.

OBVEZUJU SE tuženi da tužitelju naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 429,89KM.“

Protiv prvostepene presude, tuženi Dž.P. i A.d.o.o.S. (u daljem tekstu tuženi) su blagovremeno izjavili žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu ili preinači i u cijelosti odbije tužbeni zahtjev, uz dosudu troškova parničnog postupka ili ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Tužitelj A.Š. (u daljem tekstu tužitelj) je odgovorio na žalbu, a u odgovoru na žalbu, potvrđujući pravilnost i zakonitost prvostepene presude, pobija žalbene razloge i navode i predlaže ovom sudu da žalbu tuženih odbije kao neosnovanu.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14 - u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da žalba nije osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede.

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je, prvo zahtjev tužitelja da mu tuženi (izvršena je ispravka u pogledu prezimena tužene Dž.B. u Dž.P.) naknade nematerijalnu štetu za pretrpljene duševne bolove zbog povrede časti i ugleda u iznosu od 5.000,00 KM, kao i zahtjev za dosudu zakonske zatezne kamate od podnošenja tužbe do isplate i troškova parničnog postupka, a onda i zahtjev za objavu izreke prvostepene presude u listu „D.a.“ o trošku tuženog A.d.o.o.S.

Za osnov tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete zbog klevete učinjene prenošenjem neistina o njemu, tužitelj je odredio da su to tekstovi koji su objavljeni u dnevnom listu „D.a.“ i to dana 01.03.2018.godine tekst pod naslovom „Uhapšeni Bosanci vojnici i narkomafije“, u kojem je, između ostalog, navedeno da je on „član dilerske ekipe i da se u tom svojstvu nalazi u bjekstvu“ i dana 02.03.2018.godine tekst pod naslovom „Od juniora S. do vojnika surove N.“, u kojem je navedeno da „I. policijske agencije još uvijek tragaju za Bosancima“, pa je navedeno i njegovo ime i prezime, a „zbog sumnje da su bili dio međunarodne narkoekipe opasne mafije N.“, zbog kojih, kako je u

tužbi naveo, „trpi osudu, stigmatizaciju i marginalizaciju“ od strane životne i radne okoline, a što mu je uzrokovalo „svakodnevne duševne bolove zbog povrede ugleda, časti i dostojanstva ličnosti“.

Ovako postavljenom tužbenom zahtjevu, tuženi su iskazali protivljenje prvo, prigovorom mjesne nadležnosti Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a potom su osporili osnov i visinu tužbenog zahtjeva, navodom da pravo tužitelja na zaštitu od klevete ne može imati prednost u odnosu na njihovo pravo na slobodu izražavanja, budući da je riječ o prenošenju informacija od javnog značaja i da su uložili razumne napore u provjeri tih informacija, jer su sporne informacije o tužitelju prenijeli od strane i. medija, a oni sa službene internet stranice i. policije i da je tužena Dž.P., prije objave spornih tekstova, provjerila tačnost informacija na službenoj internet stranici i. policije, te da su i drugi mediji u Bosni i Hercegovini objavili isti tekst, iz čega slijedi da je sporno izražavanje istinito i da su tuženi postupali u skladu sa novinarskom etikom, te da nije bilo namjere ili krajnje nepažnje na njihovoj strani, nego da, naprotiv, postoji osnov za izuzeće od odgovornosti za klevetu propisan odredbom člana 7. stav 1. tačka a) Zakona o zaštiti od klevete.

Pošto je prethodno rješenjem od 24.08.2018. godine (pravosnažno sa 06.10.2018. godine) odbio prigovor mjesne nenadležnosti suda, prvostepeni sud je odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužitelj temelji svoj zahtjev i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima su se tuženi suprostavili tužbenom zahtjevu i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da je u izdanju „D.a.“ od 01.03.2018.godine, na strani 17, u rubrici crna hronika pod naslovom „Uhapšeni Bosanci, vojnici narkomafije“, navedeno da se u bijegu nalazi i A.Š. iz B.;

da je u izdanju „D.a.“ od 02.03.2018.godine, na strani 16, u rubrici crna hronika, pod naslovom „Od juniora S. do vojnika surove N.“, između ostalog, navedeno da i. policijske agencije još tragaju za Bosancima, između ostalog i A.Š. iz B., te da je u nastavku teksta pod podnaslovom „Milionska zarada“ navedeno i da su „Kriminalci iz BiH između ostalih i A.Š. ubačeni u ekipu koja je drogu dopremala u Hrvatsku“;

da je u i. listu „G.D.V.“ dana 24.02.2018.godine, objavljen tekst pod naslovom „Z. opsežna operacija policijskog istražnog tima iz T.: zaustavljena kriminalna organizacija krijumčara drogom“, u kojem je navedeno da je „operacija započeta u novembru 2018. godine završena i razotkrila širok lanac krijumčara kojim je upravljala kriminalna organizacija koja je djelovala u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i Sloveniji, da su 22 osobe uhapšene, 11 pritvoreno, 5 u kućnom pritvoru, a 8 bjegunaca u bjekstvu i navedeno koliko je prilikom akcije zaplijenjeno narkotika“, a da je na zadnjoj strani teksta ispod naslova „Bjegunci“ navedeno „A.Š., rođenog ... godine u B.“;

da je na internet stranici ... objavljen tekst pod naslovom „Razbijen narkokartel na krijumčarenju dolara zaradili milion evra“, u kojem se spominje da su i. mediji objavili da su akcijom „Z.“ obuhvaćeni državljani BiH sa boravištem u I., te uostalom i A.Š.;

da je na internet stranici ... objavljen tekst pod naslovom „braća iz B. na čelu narko klana“ u kojem je navedeno „među njima je i A.Š. (...), otac braće Š., koji je u bjekstvu“, a sve u tekstu ispod naslova „T. braća Z.Š. i A.Š. iz B., bili su šefovi organizovanog narko kartela koji je Balkanskom rutom zaradio oko milion evra“;

da je na internet stranici ... objavljen tekst pod naslovom „Razbijen narko kartel na krijumčarenju droge zaradili milion evra“ u kojem je navedeno da su i. mediji prenijeli da su akcijom „Z.“ obuhvaćeni državljani BiH sa boravištem u I. pa među ostalim naveden i A.Š. (...);

da je tužitelj u svom iskazu, opisao kakve je osjećaje i reakcije kod njega izazvalo objavljivanje spornih članaka, obzirom da su ga prijatelji pozivali i da su izražavali nevjericu, ali da su „neki bili skeptični“ i da to „nije bio onaj odnos kao ranije“, te dodao da je u I. bio samo dva puta, da tamo ima dva sina A.Š. i Z.Š. i da je čuo da je dolazila policija u kuću u B.;

da je tužena Dž.P. u svom iskazu navela da je informacije koje je objavila u spornim tekstovima našla u i. štampi, a da su oni prenosili sa internet stranice i. policije i da su iznijeli detaljan izvještaj o toku i rezultatima istrage i fotografije sa stranice i. policije, između ostalog i fotografije tužitelja, gdje je on označen kao bjegunac i da je informaciju provjerila i preko internet stranice i. policije na kojoj su bila navedena puna imena i prezimena, ali da nije kontaktirala Policiju Brčko distrikta, niti je informacije provjeravala u Bosni i Hercegovini, te da je o tome izvještavala i domaća i regionalna štampa u Hrvatskoj i Srbiji;

da je svjedok M.R., pomoćnik šefa Kriminalističke policije Brčko distrikta BiH, u svom iskazu naveo da nisu provodili nikakve radnje protiv tužitelja, već su 2017. godine radili pretres kuće, čiji je vlasnik, prema informacijama koje su dobili, njegov sin Z.Š., te da nije bilo zahtjeva za privođenje ili pretres kuće tužitelja;

da je vještak psihijatar Baraković Devla, nakon što je obavila neposredan intervju i pregledala tužitelja, u svom nalazu i mišljenju zaključila da je sam sadržaj objavljene informacije „diskreditujući za tužitelja i atak na njegov socijalni i profesionalni integritet“ i da su objavljene informacije kod njega dovele do „akutno uznemirenog stanja, pri čemu je bio preplavljen tjeskobom, napetošću, iščekivanjem šta će se dalje desiti, grozničavim čekanjem šta će se i da li će se još nešto objaviti, te razmišljanjima kako ga drugi vide, šta misle i koliko mu vjeruju. Osjećao je nelagodu, zabrinutost kako će to uticati na suprugu, djecu, prijatelje i komšije.“;

da je prema nalazu istog vještaka, tužitelj kao posljedicu objavljivanja sadržaja navedenih tekstova trpio duševnu bol jakog intenziteta u trajanju od 4 do 5 dana, srednjeg intenziteta u trajanju od 40 do 50 dana i lakog intenziteta u trajanju od 4 do 5 mjeseci;

da je vještak u svom iskazu na glavnoj raspravi, odgovarajući na prigovore tuženih, pojasnila da radnje za koje se u tekstu navodi da ih je tužitelj počinio, da krijumčari drogu i da je u bjekstvu, u kulturološkom ambijentu u kojem tužitelj živi i generaciji kojoj pripada, uvijek izazivaju osudu i da oni koji se nose sa takvim događajem trpe duševne bolove, što je bio slučaj i kod tužitelja, te da za procjenu psihičkih patnji nije uvijek neophodna medicinska dokumentacija i da nepostojanje medicinske dokumentacije ne znači da patnje nije bilo, te da uprkos proteku vremena, osoba može da iskaže kako se osjećala u onom momentu kada se događaj desio i da kada to iskazuje dolazi do pada raspoloženja;

da se tužitelj prije podnošenja tužbe, podneskom od 14.03.2018.godine, obratio tuženim sa zahtjevom za ispravku neistinitog izražavanja, ali da „nema dokaza da je demant objavljen“;

obzirom da je u spornim tekstovima izneseno da je tužitelj član narkomafije „vojnih i. narkomafije“ ... „ozloglašene surove N.“ i da se za njim „još uvijek traga kao bjeguncem“, prvostepeni sud je zaključio da je tužitelj „nesumnjivo spomenut u negativnom kontekstu iznošenjem informacija o njegovom navodno nezakonitom ponašanju, a nikako iznošenjem mišljenja o njemu“;

a kako tuženi „nisu dokazali da su te informacije tačne“ i kako „nisu ništa preduzeli da ove informacije provjere kod nadležnih organa u Bosni i Hercegovini“ (što je prvostepeni sud utvrdio iz iskaza tužene Dž.P. i svjedoka M.R.), te kako „nijednim dokazom nije učinjeno ni vjerovatnim“ da su „ove informacije objavljene od strane i. Policije na njihovoj web stranici“ (zbog čega prvostepeni sud iskaz tužene Dž.P. u tom dijelu nije prihvatio), niti su tuženi pak dokazali da su objavljene informacije „pokušali da verifikuju sa tužiteljem prije objavljivanja, niti su tužitelju omogućili da se izjasni na navode o iznešenoj informaciji (čak štaviše, nisu uopšte reagovali na podneseni zahtjev za objavu demanta)“;

iako je tužitelj privatno lice, nepoznato javnosti, što podrazumijeva obavezu sredstava informisanja na dodatnu pažnju prilikom objavljivanja informacija koje se odnose na takvo lice;

prvostepeni sud je zaključio da iznošenje ovih informacija nije bilo u opštem interesu i da tuženi „nisu postupali u dobroj namjeri“, nego da su „postupali u krajnjoj nepažnji i da su zloupotrijebili slobodu izražavanja tako što su prenijeli neprovjerene informacije sa portala stranih medija, prethodno

ni ne pokušavajući da dobiju potvrdu tačnosti tih informacija“, zbog čega „ne postoji osnov za izuzetke od odgovornosti propisane odredbom člana 7. stav 1. Zakona o kleveti“, nego su tuženi odgovorni za štetu koju su tužitelju prouzrokovali prenošenjem izražavanje neistinitog sadržaja, u smislu odredaba člana 6. stav 2. i stav 3. Zakona o zaštiti od klevete („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 14/03- u daljem tekstu Zakon o zaštiti od klevete);

a da to što su i drugi mediji iznijeli tu vijest, nije od značaja za odgovornost tuženih za pričinjenu štetu, jer je „tužitelj jasno naveo da je on zbog objave tuženog trpio duševnu bol, a ne i zbog drugih objava za koje nije ni znao“;

pa je, imajući u vidu odredbu člana 10. Zakona o zaštiti od klevete i primjenom odredbe člana 200. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89 - u daljem tekstu Zakon o obligacionim odnosima), cijeneći da se tužitelj, zbog objavljivanja spornog članka, suočio sa osudom okoline, da i sa prijateljima „nije bio onaj odnos kao ranije“, da je zbog toga trpio duševne bolove u dužem trajanju, zbog čega je njegova psihička ravnoteža bila poremećena, kao i činjenicu da tuženi nisu preduzeli ništa kako bi ublažili štetu, jer na traženje tužitelja nisu objavili demant, prvostepeni sud zaključio da je adekvatna novčana satisfakcija za pretrpljenu nematerijalnu štetu iznos od 3.000,00 KM i obvezao je tužene da tužitelju taj iznos solidarno isplate, uz zakonsku zateznu kamatu od dana presuđenja, jer se od tada ima smatrati da su tuženi saznali za obim i visinu štete, a tuženog A.d.o.o.S. je obvezao i da izreku presude o svom trošku objavi u dnevnom listu „D.a.“;

dok je primjenom odredbe člana 119. i odredbe člana 120. Zakona o parničnom postupku odlučio o troškovima parničnog postupka (obvezao je tužene da tužitelju solidarno naknade troškove parničnog postupka u iznosu od 429,89 KM).

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

U žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude, tuženi smatraju da je njihovim obvezivanjem da tužitelju naknade nematerijalnu štetu u dosuđenim iznosima i objave presudu, prvostepeni sud povrijedio odredbe parničnog postupka, koje konkretiziraju u povredi odredaba člana 8. i člana 311. stav 4. Zakona o parničnom postupku (član 300. stav 4. ranijeg Zakona o parničnom postupku, koji se u konkretnom slučaju ima primijeniti) i tvrde da nije pravilno cijenio izvedene dokaze, pa u tom kontekstu apostrofiraju iskaz tužene Dž.P., jer je prvostepeni sud njen iskaz prihvatio selektivno, odnosno prihvatio je iskaz u dijelu da je „objavila članak i da nije provjeravala istinitost informacija kod policijskih organa BiH“, dok nije prihvatio iskaz u dijelu „da su ove informacije objavljene od strane i. policije na njihovoj web stranici“, uz

obrazloženje da to nijednim dokazom nije učinjeno vjerovatnim. Po mišljenju tuženih to nije pravilan i dovoljan argument, jer ni činjenica da tužena nije provjeravala istinitost informacija kod policijskih organa BiH, koju je prvostepeni sud našao utvrđenom, nije dokazivana niti jednim drugim dokazom.

Smatraju da bi pravilnom ocjenom iskaza tužene DŽ.P. i dovođenjem u vezu njenog iskaza sa drugim dokazima, prvostepeni sud pravilno utvrdio da informacije koju su objavili u svojim tekstovima predstavljaju službene informacije i. policije i da je tužena te informacije prethodno provjerila na službenoj internet stranici i. policije, jer iz samog sadržaja tekstova koje su oni objavili i teksta objavljenog u i. listu G.D.V., od kojeg su vijest preuzeli, proizilazi da je riječ o službenim podacima, budući da su naznačeni egzaktni podaci iz istrage koju je provodila i. policija, u saradnji sa Interpolom i policijskim agencijama iz Slovenije i Hrvatske i da sadrže detaljan izvještaj o provedenoj operaciji Z., uz podatke o trajanju istrage, opis krivičnih djela koja se osumnjičenima u akciji stavljaju na teret, rezultatima istrage i spiskom osoba koje su uhapšene u akciji i za kojima policija još uvijek traga, među kojima je navedeno i ime tužitelja, sa njegovim datumom rođenja. Tvrde da to što su jednake informacije objavili i drugi mediji u BiH, potvrđuje da se događaj zbio na način opisan u njihovim tekstovima, a da u prilog njihovim tvrdnjama govori i iskaz saslušanog svjedoka, koji je potvrdio da je u kući koja je vlasništvo tužitelja vršen pretres zbog krivičnih djela vezanih za trgovinu drogom, što sa druge strane ukazuje i na neutemeljenost navoda iz tužbe da tužitelj od organa krivičnog gonjenja nikada nije obavještavan, pozivan, usmeno ili pismeno, niti je obavještavan od strane organa gonjenja u vezi sa događajem o kojem se govori u spornim tekstovima. Žalbom su ukazali da u svojim tekstovima nisu napisali da je tužitelj „vojnik i. narkomafije“, pa da je i tu činjenicu prvostepeni sud pogrešno utvrdio.

Mišljenja su da bi pravilnom ocjenom izvedenih dokaza prvostepeni sud utvrdio upravo ono činjenično stanje koje je navedeno u žalbi (da su tuženi objavili službene i provjerene informacije o suzbijanju krivičnih djela vezanih za krijumčarenje i trgovinu droga i hvatanje njihovih počinitelja) i zaključio da se preneseno izražavanje odnosi na pitanja od javnog interesa, te da je stoga postojao razumljiv i legitiman cilj tuženih da izvijeste javnost o događaju koji se desio, posebno zbog toga što je među uhapšenima bilo i 6 državljana Bosne i Hercegovine i da je pri sačinjavanju teksta upotrijebljena potrebna pažnja novinara i postupljeno u skladu sa kodeksom novinarske etike, pa da ne postoji niti jedan od uvjeta koje kao osnov za odgovornost normira odredba člana 6. stav 4. Zakona o zaštiti od klevete, jer tuženi nisu znali da je izražavanje neistinito, niti su nepažnjom zanemarili neistinitost izražavanja. Odnosno, da bi, da je cijenio sve okolnosti propisane odredbom člana 7. stav 2. Zakona o zaštiti od klevete, prvostepeni sud zaključio da postoje okolnosti za izuzeće od odgovornosti za klevetu propisane odredbom člana 7. stav 1. tačka a) Zakona o zaštiti od klevete.

Osim toga, kako se vještak u svom nalazu i mišljenju upustila u pravna pitanja, obzirom da je u datom mišljenju naznačila da su „objavljene informacije neistinite“, te da nije na pouzdan način utvrdila uzročnu vezu između duševnih bolova tužitelja i njihovog izražavanja, imajući u vidu da su jednake informacije o tužitelju objavili i drugi mediji, tuženi smatraju da prvostepeni sud na nalazu i mišljenju vještaka nije mogao zasnovati odluku o njihovoj odgovornosti za pričinjenu štetu.

Ukazali su i na povredu odredbe člana 200. Zakona o obligacionim odnosima, jer se novčana naknada određuje izuzetno i ne predstavlja pravilo, a dosuđuje se samo kada jačina i trajanje bolova i straha i druge okolnosti slučaja to opravdavaju da bi se kod oštećenog uspostavila narušena psihička ravnoteža, dok se u svim drugim slučajevima postupa u skladu sa odredbom člana 199. Zakona o obligacionim odnosima.

Takve, međutim, tvrdnje tuženih iznesene u žalbi protiv prvostepene presude, da prvostepeni sud nije imao podlogu u provedenim dokazima za usvajanje tužbenog zahtjeva za naknadu nematerijalne štete zbog klevete, ovaj sud nije našao osnovanim, jer je, protivno njihovim žalbenim navodima, ocijenio da je prvostepeni sud temeljem provedenih dokaza pravilno utvrdio sve činjenice i okolnosti o kojima se vodi spor i koje su relevantne za odlučivanje o postavljenom tužbenom zahtjevu sa aspekta odredbi Zakona o zaštiti od klevete i Zakona o obligacionim odnosima, po kojima se tužbeni zahtjev u korelaciji sa relevantnim prigovorima tuženih raspravlja i prosuđuje.

S tim u vezi, pravilno je prvostepeni sud, obzirom na predmet spora, cijenio sve izvedene dokaze, onako kako mu nalaže odredba člana 8. Zakona o parničnom postupku, pa i žalbom ukazani iskaz tužene Dž.P., iskaz svjedoka M.R., tekstove objavljene u „D.a.“ i drugim medijima i nalaz i mišljenje vještaka, a stečeno uvjerenje je opravdao dovoljnim, logičnim i uvjerljivim razlozima koji imaju pravnu i činjeničnu osnovu, upravo na način kako to propisuje odredba člana 300. stav 4. Zakona o parničnom postupku.

Jer je tužitelj svoj tužbeni zahtjev zasnovao upravo na činjenici da tuženi informacije prije objavljivanja nisu provjerili, pa se izjava tužene Dž.P. da je „objavila članak i da nije provjeravala istinitost informacija kod policijskih organa BiH“, ima smatrati priznanjem činjenice navedene u tužbi, zbog čega tu činjenicu nije ni bilo potrebno dokazivati, niti je sud bio dužan obrazlagati njeno utvrđenje, dok se sa druge strane iskaz tužene u dijelu „da su ove informacije objavljene od strane i. policije na njihovoj web stranici“, odnosi na činjenicu kojom tuženi osporavaju osnovanost tužbenog zahtjeva i koju su bili dužni dokazati, ali su to propustili učiniti, jer kao dokaz nisu proveli ispis sa službene internet stranice i. policije, pa je iz tog razloga, pravilno prvostepeni postupio kada njen iskaz u tom dijelu nije prihvatio, budući da nije potkrijepljen niti jednim drugim relevantnim dokazom. Tu ocjenu tuženi žalbom nisu doveli u pitanje, jer se iz samog sadržaja objavljenih tekstova, kako njihovog, tako i drugih domaćih i stranih medija, u kojima se autori ne

pozivaju na izvor informacije o uključenosti tužitelja u kriminalnu grupu i njegovom bjekstvu, suprotno navodima žalbe, ne može sa sigurnošću utvrditi da objavljene informacije predstavljaju službene podatke i. policije, pa s tim u vezi niti da su te informacije istinite, dok je sa druge strane svjedok tuženog potvrdio da policijski organi Brčko distrikta nisu preduzimali nikakve istražne radnje prema tužitelju, nego prema njegovom sinu, iz čega slijedi da je i ove dokaze prvostepeni sud pravilno cijenio. Obzirom da je zadatak vještaka bio da ocijeni je li sadržaj informacija koje su tuženi objavili o tužitelju prouzrokovao posljedice, odnosno štetu tužitelju i da se vještak, u pismenom nalazu i mišljenju i u svom iskazu na glavnoj raspravi, o tome očitovala, koje očitovanje tuženi prigovorima na nalaz i mišljenje (koje navode i u žalbi) nisu doveli u pitanje, jer se vještak vodila upravo sadržajem objavljenih informacija, a njen zadatak nije bio da ocijeni da li su i drugi mediji tužitelju prouzrokovali istu štetu, budući da oni nisu tuženi u ovom postupku, onda ne može biti riječi o povredi odredbe člana 8. Zakona o parničnom postupku kada je prvostepeni sud nalaz i mišljenje vještaka cijenio (kao dokaz) i prihvatio u pogledu činjenice duševnih bolova koje je tužitelj trpio zbog prenošenja neistinitih informacija o njemu.

Iz iznesenog slijedi da je, temeljem pruženih i provedenih dokaza, prvostepeni sud pravilno utvrdio da su tuženi sa portala stranih medija prenijeli neistinite informacije o tužitelju i da ih prije objavljivanja nisu provjerili, a pravilno je utvrdio i sam sadržaj objavljenih informacija (da je tužitelj „vojnici i. narkomafije“ i da se za njim „još uvijek traga kao bjeguncem“), jer naslov teksta koji je objavljen u „D.a.“ dana 01.03.2018. godine glasi „Uhapšeni Bosanci vojnici i. narkomafije“, a u tekstu je navedeno koje su radnje počinili „članovi dilerske ekipe“, koliko je tih članova uhapšeno, a koliko ih je u bjekstvu, te je navedeno da se u bjekstvu nalazi i tužitelj, pa je jasno da je time i tužitelj okarakterisan na način kako je to navedeno u naslovu.

Tako utvrđene činjenice i okolnosti: da su tuženi objavili da je tužitelj „vojnici i. narkomafije“ i da se za njim „još uvijek traga kao bjeguncem“, da su objavljene informacije neistinite, da tuženi te informacije prije objavljivanja nisu provjerili, niti su ih pokušali verifikovati sa tužiteljem, kao i činjenica da tuženi nisu reagovali na zahtjev tužitelja za objavu demanta, koju tuženi u žalbi ne osporavaju; po ocjeni ovog suda, opravdavaju zaključak prvostepenog suda da su tuženi sa portala stranih medija prenijeli neistinito izražavanje o tužitelju, a ne mišljenje o njemu, zbog čega ne postoji osnov za izuzeće od odgovornosti za klevetu iz odredbe člana 7. stav 1. Zakona o zaštiti od klevete, nego su tuženi, budući da nisu postupali u dobroj namjeri, jer objavljene informacije nisu provjerili kod nadležnih organa, niti su ih pokušali verifikovati sa tužiteljem, zloupotrijebili pravo na slobodu izražavanja i odgovorni su za klevetu.

Tačno je da je prvostepeni sud izveo pogrešan zaključak o tome da iznošenje spornih informacija nije bilo u opštem interesu, jer se i po ocjeni ovog suda, objavljivanje informacija o krivičnom gonjenju i otkrivanju

počinitelja krivičnih djela vezanih za krijumčarenje i trgovinu narkoticima odnosi na pitanja od javnog interesa, pa se iz tog razloga postojanje odgovornosti tuženih za klevetu prosuđuje prema odredbi člana 6. stava 4. Zakona o zaštiti od klevete, a ne odredbi člana 6. stav 3. tog zakona, na kojoj je prvostepeni sud zasnovao svoju odluku.

Navedenom odredbom (član 6. stav 4. Zakona o zaštiti od klevete) je propisano da je, kada se izražavanje nečeg neistinitog odnosi na pitanja od političkog ili javnog interesa, štetnik odgovoran za štetu izazvanu iznošenjem ili pronošanjem tog izražavanja ako je znao da je izražavanje neistinito ili je nepažnjom zanemario neistinitost izražavanja.

Ali, kako tuženi žalbom nisu doveli u pitanje utvrđenje prvostepenog suda da su od drugih medija prenijeli neistinite informacije o tužitelju, a da te informacije nisu prethodno provjerili kod nadležnih organa, niti su ih pokušali verifikovati sa tužiteljem i omogućili mu da se na njih izjasni, to je, po ocjeni ovog suda, ispunjen uslov za odgovornost tuženih za klevetu, propisan odredbom člana 6. stav 4. Zakona o zaštiti od klevete, jer su takvim postupanjem tuženi nepažnjom zanemarili neistinitost svog izražavanja, pa učinjena povreda odredaba materijalnog prava nije bila od uticaja na pravilnost prvostepene presude, jer bi i pravilnom primjenom materijalnog prava valjalo donijeti istu odluku.

Sa druge strane, ne stoji žalbeni navod da je prvostepeni sud povrijedio odredbu člana 7. stav 2. Zakona o zaštiti od klevete, odnosno da nije cijenio sve okolnosti slučaja, pa tako i „podatak da li izražavanje predstavlja objektivnu i tačnu informaciju o izražavanju drugih lica“, te „da li se odnosi na pitanja iz privatnog života oštećenog ili na pitanja od političkog i javnog značaja“.

Okolnosti koje je sud dužan cijeniti kod odluke o tome da li je izražavanje, odnosno prenošenje izražavanja, bilo razumno, što je jedan od osnova za izuzeće od odgovornosti za klevetu, propisane su odredbom člana 7. stav 2. Zakona o zaštiti od klevete i to su sve okolnosti slučaja, a naročito:

- način, oblik i vrijeme iznošenja ili pronošanja izražavanja,
- priroda i stepen prouzrokovane štete,
- dobronamjernost i pridržavanje štetnika općeprihvaćenih profesionalnih standarda,
- pristanak oštećenog,
- vjerovatnost nastanka štete i u slučaju da izražavanje nije izneseno ili proneseno,
- činjenica da li izražavanje predstavlja objektivnu i tačnu informaciju o izražavanju drugih lica,
- te da li se odnosi na pitanja iz privatnog života oštećenog ili na pitanja od političkog ili javnog značaja.

Po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je prednje okolnosti cijenio i našao da: kod toga da je tužitelj privatna, a ne javna osoba; da su ga tuženi u svojim tekstovima nesumnjivo spomenuli u negativnom kontekstu iznošenjem informacija, a ne mišljenja, o njegovom nezakonitom ponašanju; da su objavljene informacije izazvale osudu tužitelja od strane okoline u kojoj živi; da nije riječ o izražavanju o pitanjima od javnog interesa; da tuženi nisu dokazali da te informacije predstavljaju službene podatke i. policije; te da tuženi nisu postupali u dobroj namjeri i u skladu sa profesionalnim standardima, jer informacije nisu prethodno pokušali verifikovati sa tužiteljem, niti su provjerili njihovu tačnost kod nadležnih organa; ne postoji osnov za izuzeće tuženih od odgovornosti za klevetu.

S obzirom da je tužitelj privatno lice, nepoznato javnosti i da stoga može zahtijevati naročitu zaštitu svog prava na privatni život, što na drugoj strani podrazumijeva obvezu sredstava informisanja na dodatnu pažnju prilikom objavljivanja informacija koje se odnose na privatna lica, posebno kada je riječ o informacijama o njihovom nezakonitom postupanju, a da tuženi nisu dokazali da su preduzeli bile kakve radnje da o njemu objavljene informacije prethodno provjere, niti su dokazali da su objektivno i tačno prenijeli službene informacije i. policije, to, po ocjeni ovog suda, ni okolnost da su tuženi prenijeli izražavanje stranih medija o pitanjima koja su od javnog interesa, koju je prvostepeni sud pogrešno ocijenio, ne utiče na pravilnost zaključka prvostepenog suda da ne postoji osnov za izuzeće tuženih od odgovornosti za klevetu, jer prenošenje izražavanja nije bilo razumno.

Da bi tužitelju bila priznata osnova za dosudu naknade nematerijalne štete zbog povrede ugleda i časti, pored povrede pravno zaštićenog nematerijalnog dobra (da su iznesene neistinite činjenice a ne vrijednosni sud ili mišljenje), morao je dokazati postojanje duševnih bolova kao posljedice povrede časti i ugleda, koji opravdavaju dosudu novčane satisfakcije.

Kako i prema nalaženju ovog suda ugrožavanja prava tužitelja nisu bila neznatna, što je razvidno iz njegovog iskaza u kojem je naveo da su ga prijatelji pozivali i da su izražavali nevjericu, ali da su „neki bili skeptični“ i da to „nije bio onaj odnos kao ranije“ i nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra, koji je našao da su objavljene informacije kod tužitelja dovele do akutnog uznemirenog stanja, pri čemu je bio preplavljen tjeskobom, napetošću, grozničavim čekanjem šta će se dalje desiti i da li se još nešto objaviti, te razmišljanjima kako ga drugi vide, šta misle i koliko mu vjeruju i da je tužitelj tokom suočavanja i nošenja sa sadržajem objavljenih informacija trpio duševnu bol jakog intenziteta u trajanju od 4 do 5 dana, srednjeg intenziteta u trajanju od 40 do 50 dana i lakog intenziteta u trajanju od 4 do 5 mjeseci, to ni po ocjeni ovog suda objava presude nije dovoljna da bi se kod tužitelja uspostavila narušena psihička ravnoteža i ublažile posljedice, nego su ispunjeni uvjeti i za dosudu novčane satisfakcije, pa prvostepeni sud nije povrijedio odredbu člana 200. Zakona o obligacionim odnosima.

Prema tome, kako kod izloženog nisu osnovani žalbeni razlozi i navodi zbog kojih tuženi pobijaju prvostepenu presudu, jer temeljem pruženih dokaza utvrđene činjenice i okolnosti opravdavaju zaključak prvostepenog suda o utemeljenosti tužbenog zahtjeva i o neutemeljenosti tuženikovih prigovora tužbenom zahtjevu i kako učinjena povreda materijalnog prava nije bila od uticaja na pravilnost tog zaključka, a kako prvostepeni sud nije povrijedio ni procesne odredbe na koje žalba ukazuje, niti je počinio one procesne povrede na koje sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je žalbu tuženih kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Ruža Gligorević